

A reneszánsz irodalma

A tartalomból

A reneszánsz jellemzői 2. dia

Az olasz reneszánsz 5

Francesco Petrarca 6

Giovanni Boccaccio 8

Az angol reneszánsz 11

Shakespeare 13

Rómeó és Júlia 15

A magyar reneszánsz 17

Janus Pannonius 19

Magyar nyelvű reneszánsz 23

Balassi Bálint 27

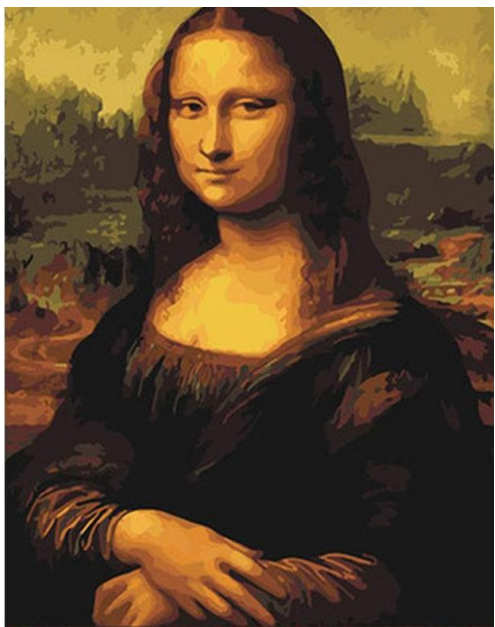

A reneszánsz néhány jellemzője

- A reneszánsz **az európai művelődéstörténet egyik korszaka, és egyúttal korstílus is**. Elnevezése újjászületést jelent, és az antikvitás kultuszára utal
- Miért korstílus? Mert minden művészeti ágban jelen van, és egyeduralkodó; nincs mellette más
- Mikor volt? A 14-16. században, de országonként eltérő
- Társadalmi bázisa a polgárság, ahol hiányzik, ott a nemesség

- Vezető szellemi áramlatai: a **humanizmus és a reformáció**
- A **humanizmus** a reneszánsz polgárság világi ideológiája, amely az ember evilági önmegvalósítását állítja a középpontba (szerelem, barátság, művészet, természet stb.)
- A **reformáció** a reneszánsz polgárság vallásos mozgalma, amely a hitre és a Bibliára irányítja a figyelmet. Képviselői fordítják le a Szentírást. Nagy szerepet játszik a humanizmus eszméinek elterjesztésében is, bár részben szemben áll vele.

A reneszánsz stílus

- A reneszánsz az antikvitás szépségkultuszát követi. Stílusában három elem uralkodik:
 - **A valóságábrázolás igénye.** Megjelenik a perspektíva, figyelnek az emberi test arányaira (anatómia)
 - **A harmóniaigény.** Ügyelnek az arányosságra, az összhangra
 - E kettő azonban többnyire nehezen illeszthető össze. A reneszánsz művész ilyenkor megszépíti a valóságot: **idealizál**

Reneszánsz alkotók

- **Nagy festők:**

- Leonardo da Vinci
- Raffaello Santi
- Michelangelo Buonarotti
- Sandro Botticelli
- Hieronymus Bosch
- Albrecht Dürer

- **Szobrászok:**

- Donatello
- Verrocchio

- **Reneszánsz épületek:**

- A firenzei dóm és a vatikáni Szent Péter bazilika kupolája
- A firenzei Pitti palota

- **Zeneszerzők:**

- Palestrina
- Lassus

- **Írók:**

- Petrarca, Boccaccio (olaszok)
- Chaucer, Shakespeare (angolok)
- Ronsard, Rabelais (franciák)
- Kochanovski (lengyel)

Az olasz reneszánsz

- A reneszánsz bölcsője Itália, pontosabban: Toscana fővárosa, Firenze az „Arno parti Athén”. Itt élt a leggazdagabb polgárság a 14 században
- Itt alkotott 1301-ig Dante Alighieri, a középkor nagy összefoglalója, akinek főműve már a reneszánsz egyéniségkultuszát és életszeretét is megidézi
- S itt tevékenykedett az irányzat első két jelentős alakja: Francesco Petrarca és Giovanni Boccaccio

Petrarca (1304-1374)

- Petrarca tekinthető az első humanistának. Ösztönzésére készült el az Iliász első latin fordítása, latin minták alapján írta nagy hatású leveleit
- Főműve a **Daloskönyv**, amely 366 szerelmes szonettet tartalmaz. A versek Laurához szólnak
- E művével teremti meg a költő az **önmegfigyelő érzelmi lírát**. Az alkotásokban ugyanis nem Laura lénye a fontos, hanem a költő lelke: hogyan lesz úrrá rajta a vágy, mit érez, miként gondolkodik a szerelem hatására
- Petrarca tette népszerűvé a szonettet, ezt a 14 soros jambikus ritmusú versformát

Két szonett a Daloskönyvből

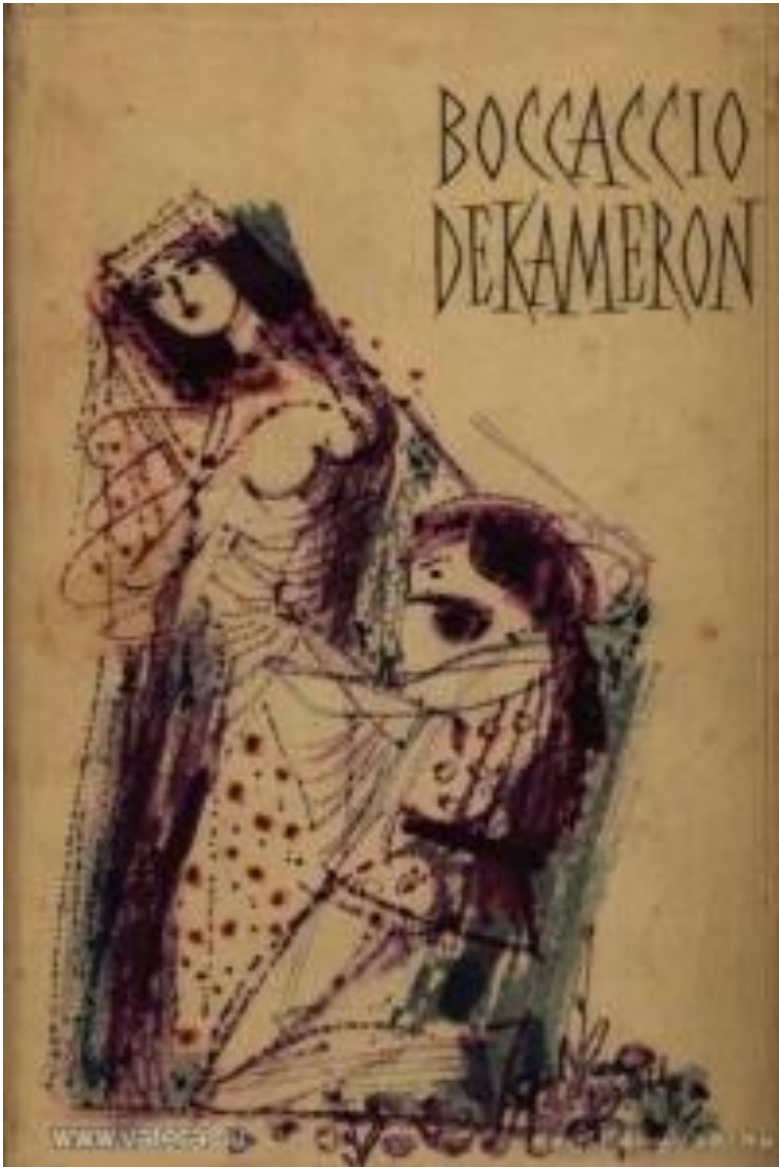
- A kötet egészéről képet kapunk a **Magamban lassan, gondolkodva járom...** kezdetű szonettből. A beszélő itt az emberektől elhagyott természetbe menekül, hiszen mindig kedvese jár a fejében, s ha társaságban lenne, nem tudna figyelni. Az utolsó strófa összefoglalja, hogy a szerelem elől nincs menekvés: *„De bármilyen vad s zord utakra törjek,/ el nem hagy Ámor, ő kíséri léptem/ **vitázva, kérdezgetve és felelve.**”*
- Kétféle utazást jelenít meg a **Pó földi kérgem bárhogy is sodorjad...** A valóságban kelet felé halad a Pó folyón, és távolodik Laurától. A lélek azonban megindul vissza Laurához, s gyorsabban halad, hiszen a vágy hajtja előre, s nyílegyenesen közelít a célhoz. A versben a Fény és az Otthon metafora érzékelteti, mit jelent a kedves a lírai én számára, az „arany Lomb” pedig szójáték is, hiszen Laura neve olaszul babérlevelet jelent

Boccaccio(1313-1375)

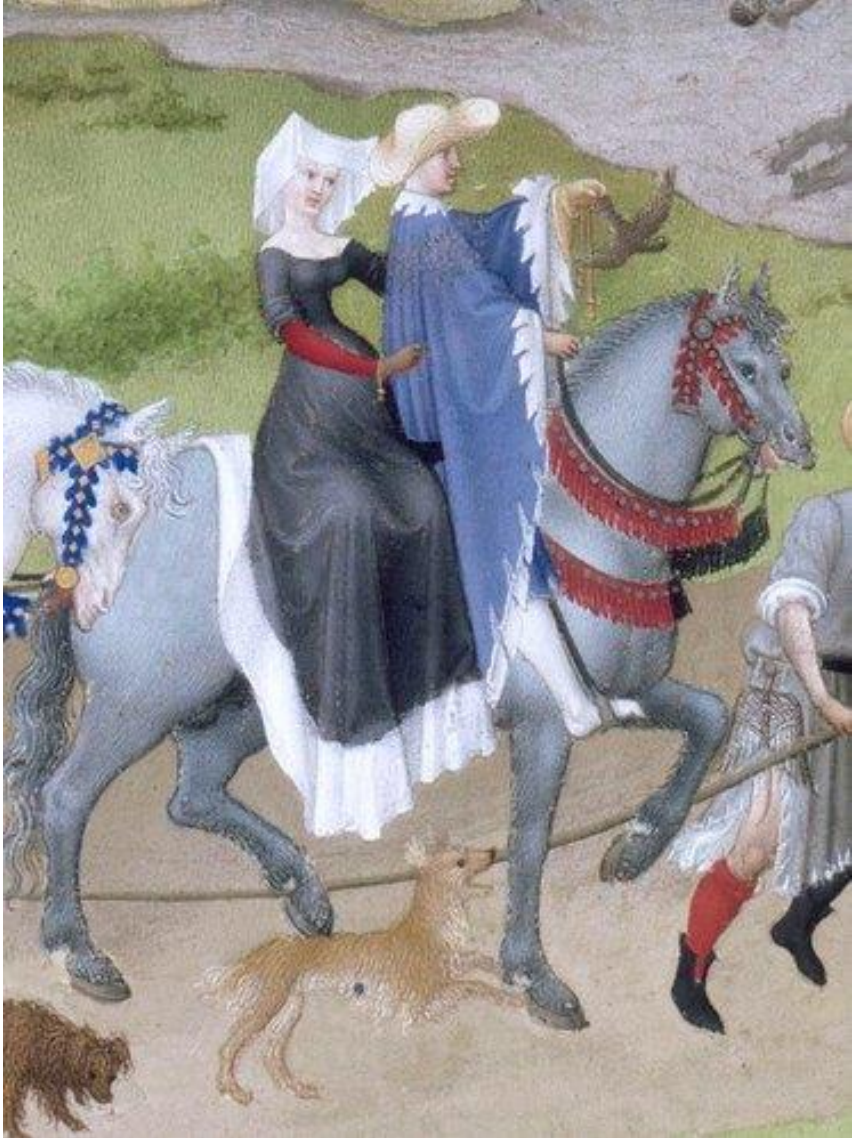
- Boccaccio alkotta meg a világirodalom első lélektani regényét (Fiammetta), megírta Dante életét, s felfedezte Tacitus műveit. **Főműve a Dekameron. Ezzel teremtette meg a novella műfaját az anekdotából**
- A Dekameron kereken 100 novellát tartalmaz. A cím jelentése 10 nap, mert a kerettörténet szerint ennyi idő alatt meséli el hét fiatal hölgy és három ifjú úr a történeteket. A firenzei Santa Maria Novella templomban találkoznak ők 1348-ban a pestisjárvány idején, s elhatározzák: egy vidéki birtokra vonulnak vissza, ahol érdekes történetekkel szórakoztatják egymást. Naponta mindenki egyet mond el

Dekameron

- A Dekameronban felvonul a kor egész társadalma: kereskedők, kézművesek, nemes urak, álszent papok és szerzetesek, parasztok
- **A kötetre a szerelmi-erotikus és az ironikus-szatirikus novellák a legjellemzőbbek.** Gyakori, hogy az ifjú feleség felszarvazza öreg férjét, majd szorult helyzetéből szellemesen kivágja magát
- Egy lovag szakácsa, Chichibio a főszereplője a hatodik nap negyedik novellájának. Egy darumadarat süt urának, ám mielőtt föltálná szerelme megeszi a sült egyik combját. A darvaknak csak egy lábuk van – állítja, s nagy büntetés várna rá, ha egy szellemes megjegyzéssel nem segítene magán...

Sólyom-novella

- A sólyom feláldozásának történetében Federigo egy férjes asszonyra, Giovannára pazarolja minden vagyonát, de a nő rá se hederít. A férfi elszegényedik, s amikor a megözvegyült Giovanna felkeresi beteg kisfia miatt, a sólymát tálalja fel neki, holott éppen azt kérné tőle fiának. Végül azonban éppen ezzel nyeri el a hölgy kezét, aki inkább akar „férfit vagyon nélkül, mint vagyont férfi nélkül”
- **Ezt a novellát tekintették később a műfaj egyik mintadarabjának.** Jól tanulmányozható rajta, hogy a novella egy sorsfordulatot mutat be. Ezt összekapcsolja egy tárgyiasult szimbólummal, amely kezdettől fogva fontos, és jelképesen utal a változásokra

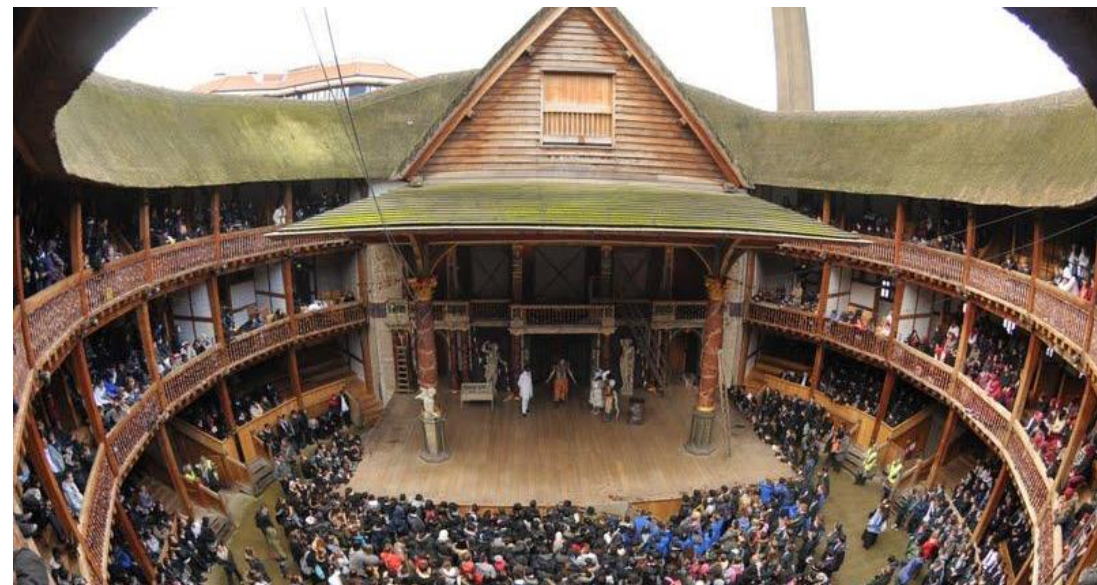
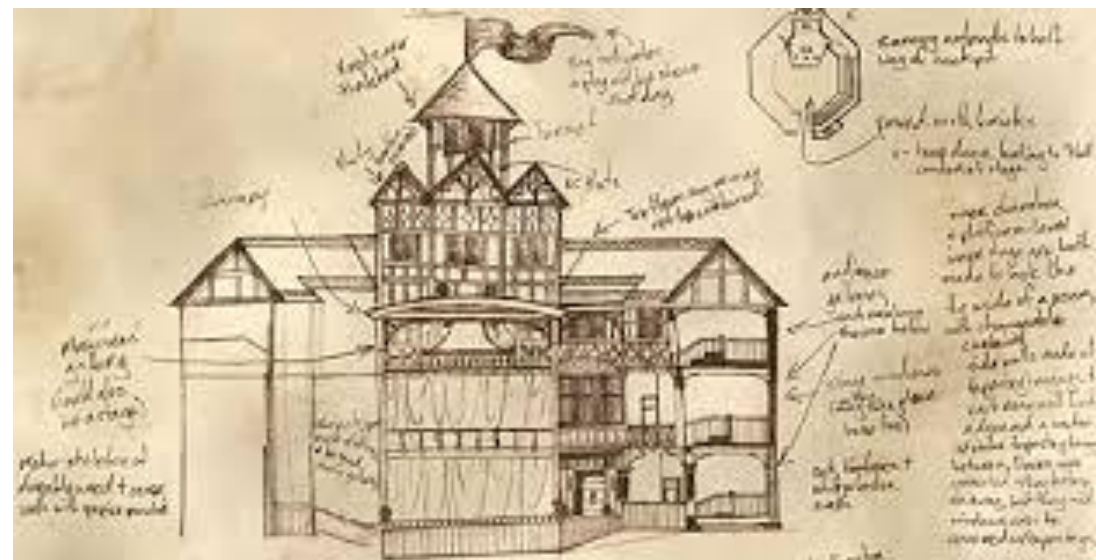
Az angol reneszánsz

- Anglia a 16. század végére az európai kereskedelem központjává, nagyhatalommá válik. A gazdasági sikereknek és a békének köszönhetően virágzik a kultúra is
- Az ország központja: London. Európa egyik legnagyobb városa ez, nagy létszámú polgársággal, hiszen prosperálnak a londoni iparos- és kereskedőcéhek is
- **London a centruma az angol reneszánsz vezető műfajának, a drámának is.** Számos színház épül a városban

Az angol színház

- Angliában először vándorszíntársulatok alakultak, fogadóknál léptek fel
- 1576-ban épül az első állandó színház, amelyet több követ. **Shakespeare Globe-ja a leghíresebb (1599-1613)**
- A színházak alaprajza kör vagy nyolcszög alakú volt, a 12-15 tagú színtársulat délután lépett föl az akár 2-3 ezer főnyi közönség előtt
- Csak férfiak játszottak. Jelmezt viseltek, de díszletek nem voltak, hiszen sűrűn váltakoztak a helyszínek. Nem voltak felvonások sem

William Shakespeare (1564-1616)

- Stratford upon Avonban született kishemesi családban. 18 éves korában családot alapít, 1587-ben vándorszínésznek áll. Londonban sikeres szerző lesz, a Globe színház főrésztvényese. 1610-ben hazaköltözik családjához
- **Shakespeare a világirodalom legnagyobb drámaírója. Az emberi természet kimeríthetetlen tárházát alkotta meg,** ezért mondta róla Goethe: „Shakespeare und kein Ende” (aki vele foglalkozik sosem ér a végére)
Összesen 37 drámát írt
- **Vígjátékokat:** Tévedések vígjátéka, A makrancos hölgy, Szentivánéji álom, Sok hűhó semmiért, Ahogy tetszik
- **Tragédiákat:** III. Richárd, Othello, Macbeth, Lear király, Hamlet

- Shakespeare legmélyebb drámája a **Hamlet**. Címszereplője a dán király fia, aki apja halálhírére tér vissza Dániába Wittenbergből. Időközben édesanyja férjhez ment nagybátyjához, s megjelenik apja szelleme, aki azt állítja: nagybátyja meggyilkolta
- Hamlet érzi, hogy „Dániában valami bűzlik”. Biztos tudást szeretne, ezért őrültnek tette magát, s halogatja a bosszúállást. A történet végül tragédiába torkollik, ő is meghal
- **Hamletben magára ismerhet a modern ember, aki kaotikusnak érzékeli a világot, ezért bizonytalan önmagában is**
- A drámát Arany János fordította magyarra, műve vetekszik az eredetivel

Rómeó és Júlia

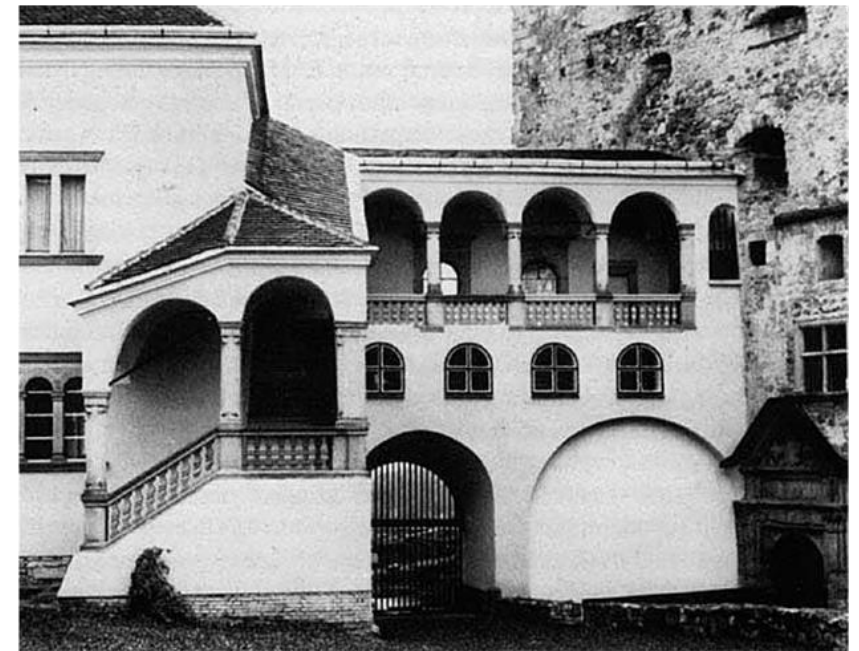
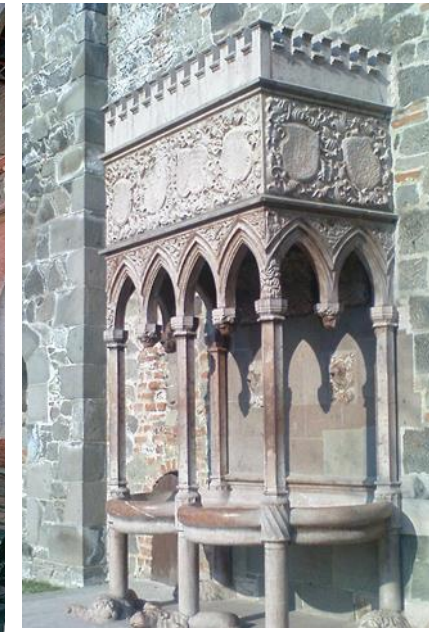
- Shakespeare legnépszerűbb tragédiája 1599-ben keletkezett. Két veronai fiatal tragikus szerelméről szól
- Rómeó és Júlia egy bálon szeretnek egymásba, s mivel szüleik, a Montague-k és a Capuletek gyűlölik egymást, titokban kelnek egybe. Utána Rómeó önvédelemből megöli a Capulet-ház egyik tagját, Tybaltot, ami miatt Mantovába száműzik
- Apja Júliát Páris grófhoz akarja kényszeríteni, ezért a lány halált színlel, de Rómeóhoz csak a halálhír jut el. A kriptában mindketten öngyilkosok lesznek, majd a két család kibékül

Téma, konfliktus, szerkezet

- A Rómeó és Júlia igazi reneszánsz dráma: **az ember önmegvalósításának jogát, a szabad párválasztást hangsúlyozza. Ugyanakkor az evilági boldogságkeresés veszélyeit is megjeleníti:** ha a másik embert emeljük eszményképünké (mintegy Isten helyébe), csalódnunk kell
- **A mű konfliktusa a középkori és a reneszánsz értékrend összeütközése.** A két család kibékülésével az utóbbi győz, a fiatalok halála megváltó áldozat. **A szereplőket is a két értékrend alapján lehet csoportosítani,** a régit a szülők, Tybalt és Páris, az újat a szerelmesek mellett Mercutio és Benvolio képviselik
- A cselekmény öt napon át, vasárnap reggeltől csütörtök hajnalig tart. Egy ideig két eset fut egymás mellett (viszály, szerelem), s vígjátéki elemek is vegyülnek a tragikumba. A helyszínek sűrűn váltják egymást. Az **expozícióban** megismerjük a szereplőket, a **bonyodalmat** a két fiatal szerelme jelenti, amely a **kibontakozás** során a kriptajelenetben érkezik el a **válsághoz**. A szerelem hatalmát a **katasztrófa** világítja meg a legerőteljesebben

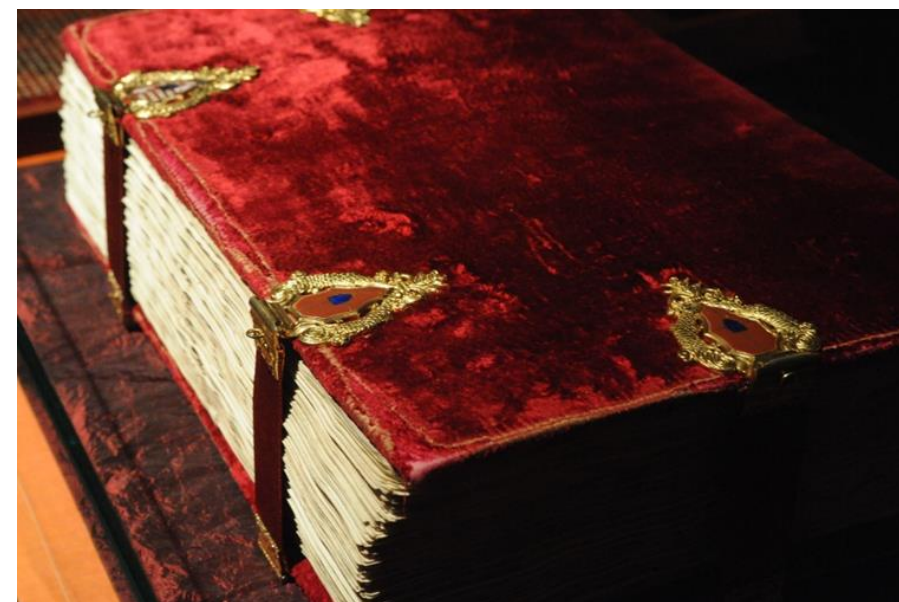
A magyar reneszánsz

- A magyar reneszánsz kb. 1450-től 1600-ig, a barokk megjelenéséig tart. **Két fénykora van:**
 - **Az első Mátyás korára esik.** Építészeti emlékek is jelzik ezt, pl. a visegrádi palota udvarán látható Herkules-kút (fent). A kor legnagyobb költője: Janus Pannonius
 - **A második a 16. század második felében van.** Már a magyar nyelv veszi át a latin szerepét. A kor legjelentősebb költője Balassi Bálint. Egyik legszebb reneszánsz emlékünk a Sárospataki vár reneszánsz szárnya (lent)

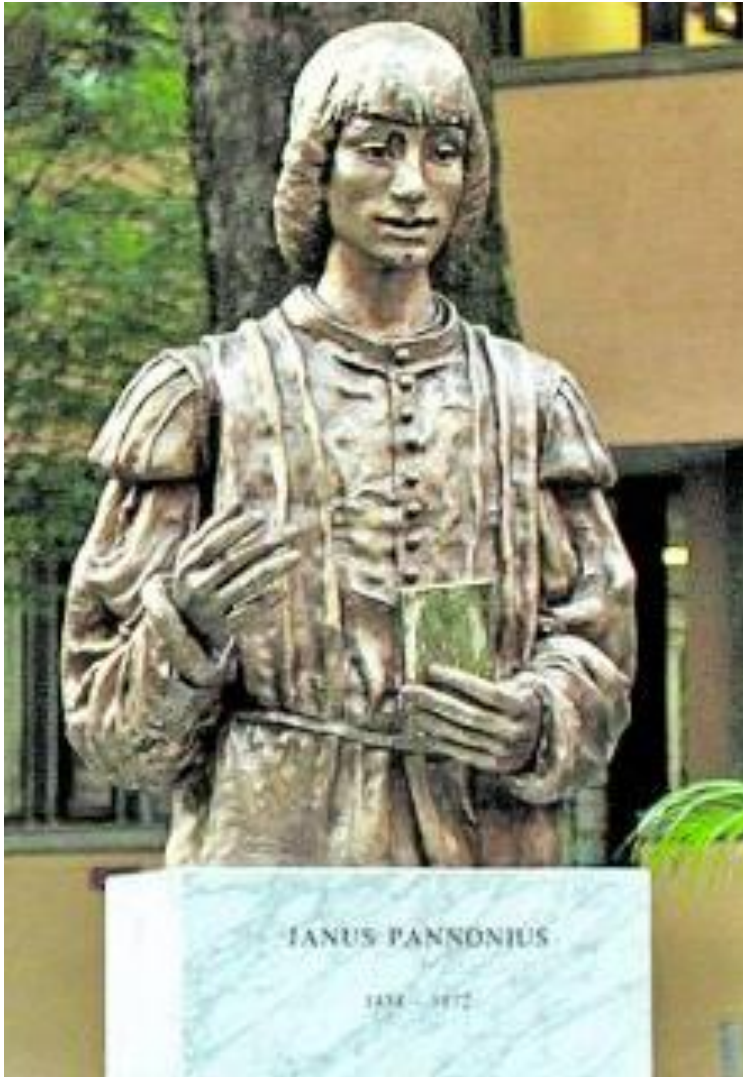

Mátyás-kori reneszánsz

- Mátyás budai palotája 1476 után fejlődik igazi reneszánsz udvarrá, miután Beatrixot feleségül veszi. Itáliai humanistákat hív udvarába (Antonio Bonfini, Galeotto Marzio), Európa-szerte híres énekkart szerződött, tehetséges fiatalokat küld külföldi egyetemekre, főleg Firenzébe
- Közel 3000 kötetes könyvtárt hoz létre. **A Corvina könyvtárral csak a pápák könyvtára vetekedhetett**, egy gazdagon illusztrált könyv értéke 1000 arany volt
- Ma alig 200 Corvináról tudunk, ebből kb. 30 van itthon

Janus Pannonius

- Janus Pannonius (1434-1472) a mai Horvátországban, a Dráva torkolata körül született. Vitéz János váradi püspök volt a nagybátyja. Neki köszönhetően tanulhatott Itáliában: **Ferrarában** (1447-54), majd **Padovában** (1454-1458). Itt doktorált kánonjogból
- 1458-ban hazatér, nagybátyja ekkor már Mátyás kancellárja. Rövidesen őt is **pécsi püspöknek** nevezik ki
- 1472-ben ő is részt vett a Mátyás elleni összeesküvésben, emiatt Itáliába indult, menekülés közben érte a halál a horvátországi **Medvevárban**
- Holttestét hívei titokban csempézik vissza. Sírját sokáig eltűntnek hitték, ám 1991-ben megtalálták Janus Pannonius földi maradványait a pécsi székesegyház altemplomában

Janus Pannonius költészete

- Janus Pannonius az első nagy magyar költő. Latinul szólaltatja meg a reneszánsz témavilágát. **Három műfajban alkot maradandót:**
- Hírnevét elsősorban ferrarai tanítómesteréről írt **A veronai Guarinohoz** című **dicsőítő költeményének** köszönhette. Az édesanyja iránt érzett szeretet verse a **Siratóének anyjának, Borbálának halálára**
- **Epigrammáinak** többségét még Itáliában írta. A latin Martialis volt a példaképe. Szatirikus, dicsőítő és erotikus epigrammákat írt (**Gryllushoz, Szilviáról, Pannonia dicsérete**)
- Magyarországon teljesedik ki **elégiaköltészete**. A szomorúság oka elsősorban a magány és a betegség (tüdőbajban szenvedett): **Búcsú Váradtól, Egy dunántúli mandulafáról, Saját lelkéhez, Mikor a táborban megbetegedett**

- Epigrammaköltészetének csúcspontját jelenti ez a vers. Valójában epigramma formába sűrített elégia, hiszen a **mandulafa sorsa a művészsorsot jelképezi**: a korán érkezett költő tragédiáját, aki művelt környezet híján nem tud kiteljesedni
- Az 4 időmértékes sorpárból, disztichonból álló alkotás két négysoros egységre tagolható. Az első a mandulafa csodáját, a második tragédiáját jeleníti meg
- A versben fontos szerepe van a mitológiai képeknek. Ezek előbb a virágba boruló fa rendkívüliségét fokozzák, utóbb a tragikumot mélyítik el

Egy dunántúli mandulafáról

*Herkules ilyet a Hesperidák kertjébe' se látott,
Hósi Ulysses sem Alkinoos szigetén.
Még boldog szigetek bő rétjein is csoda lenne,
Nemhogy a pannon-föld északi hűs rögein.*

*S íme, virágzik a mandulafácska merészen a
télben,
Ám csodaszép rügyeit zuzmara fogja be majd!
Mandulafám, kicsi Phyllis, nincs még fecske e
tájon,
Vagy hát oly nehezen vártad az ifju Tavaszt?*

Két elégia: Búcsú Váradtól, Saját lelkéhez

- A **Búcsú Váradtól az első hazai tájvers és búcsúvers**. Váradtól vesz benne búcsút a Budára induló költő, de az elválás fájdalma mellett ott a kíváncsiság is hangsúlyozza a refrén: *„Hajrá, fogyjon az út, társak, siessünk!”*
- Szerkezetileg **három egységre tagolható**: az első három strófában a tájat mutatja be, a következő háromban búcsút vesz a város nevezetességeitől (hőforrásvizek, könyvtár, királysobrok), az utolsóban Szent László királyhoz könyörög
- **A versben a reneszánsz értékrendje figyelhető meg** (a táj, a kultúra szeretete, az egészség fontossága)
- **Három részre bontható a Saját lelkéhez című vers is**. Az első 14 sor a beszélő lelki értékeit sorolja (ész, bátorság, jóérzés stb.), s fokozza föl a mitológia képeivel. A második a testi nyavalyákat veszi számba, hogy az utolsó 12 sorban a megoldás jelenjen meg: ha újjászületik a lélek, legyen bármi, csak ember ne
- A költemény **beszédhelyzete az önmegszólító versre emlékeztet**. **Gondolatvilága pedig az újplatonizmust idézi**, amelynek csak egyik eleme a lélekvándorlás. Valójában a szépség és a szerelem filozófiája: általuk juthatunk el az isteni tökéletességhez

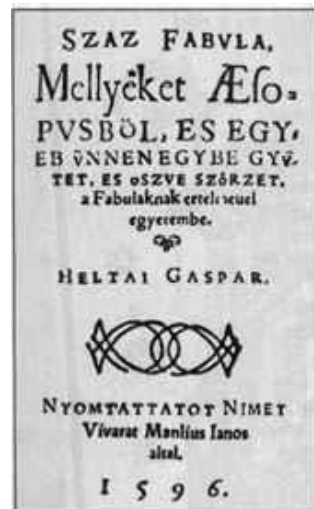
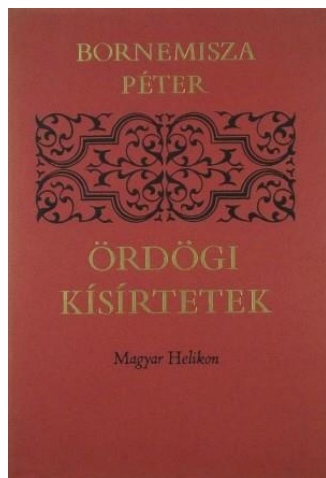
Magyar nyelvű reneszánsz

- A magyar nyelvű reneszánsz műveltség a reformációnak is köszönhetően 1530 körül váltja fel a középkorit. **Osztálybázisát főként az arisztokrácia és a mezővárosi polgárság jelenti**
- **Az udvari kultúra legfontosabb centrumai:** az erdélyi fejedelmi udvar Gyulafehérváron, a Nádasdyak sárvári, a Batthyányak németújvári, az Ecsedi-Báthoryak ecsedi és a Thurzók biccsei udvara
- A **városok** közül a sárgával jelöltek a legfontosabbak (Kolozsvár, Debrecen, Sárospatak, Pápa, Sopron stb.)

Jelentős alkotók: Bornemisza és Heltai

- Bornemisza Pétert (1535-1584) és Heltai Gáspárt (1510?-1574?) tekintjük a magyar széppróza megteremtőjének
- **Heltai** leghíresebb munkája a Száz fabula. Az állatmesék történeteit főként Ezópusztól vette át, s a reformáció erkölcsstanát hirdetik
- **Bornemisza** főként ízes prédikációival hatott, emellett ő írta az első jelentős magyar drámát is: Szophoklész Elektráját dolgozta át szabadon
- Bornemisza Péter nevéhez fűződik az első jelentős magyar nyelvű vers is. A Siralmas énnéköm... kapcsolja össze először a nemzet és a költő sorsát...

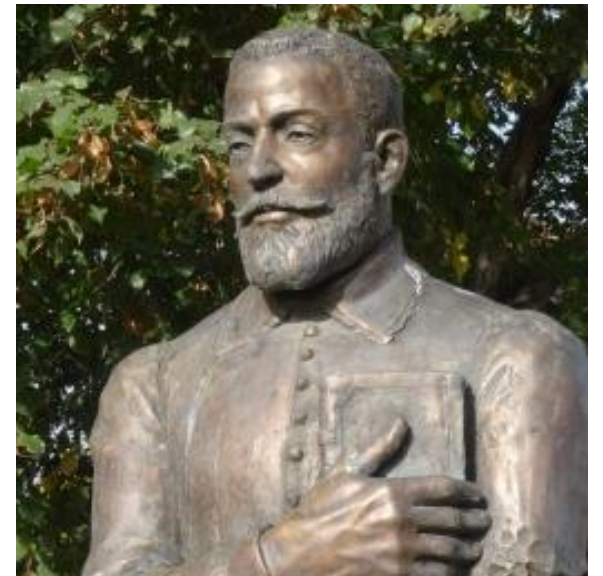
Jelenetős alkotók: Tinódi és Ilosvai

- **Tinódi Lantos Sebestyén** (1510 k.-1556) gondos anyaggyűjtés után históriás énekeket írt: verses formában dolgozta fel korának történelmi eseményeit, elsősorban hitelességre, nem művészi értékek közvetítésére törekedve. A leghíresebbek a Buda elestéről, az Eger diadaláról szólnak.
- **Ilosvai Selymes Péter** (1520 k.-1560 k.) verses históriákat írt (pl. Nagy Sándorról, Szent Pálról). Utolsó, egyben leghíresebb műve a Toldi-monda megverselése, amelyet Arany János is felhasznált Toldi-trilógiájában

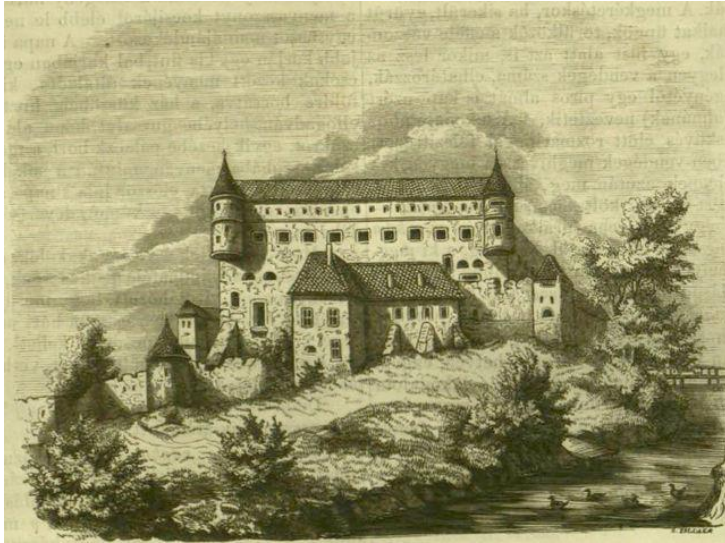
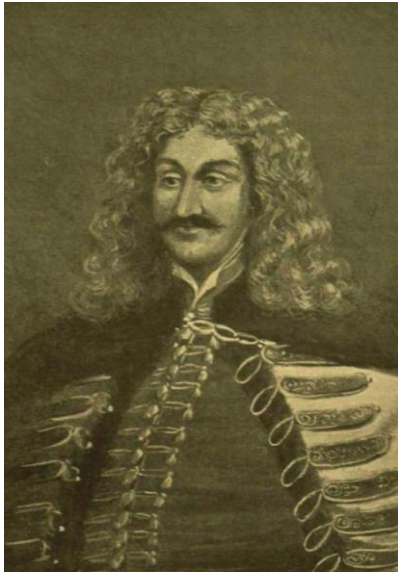

Jelentős alkotók: Károlyi és Szenci

- **Károlyi Gáspár** (1529 k.-1592) **fordította először magyarra a teljes Bibliát**. A munkát négy év alatt végezte el. A könyvet 1590-ben nyomtatták ki Vizsolyban 700-800 példányban. Mára 54 példány maradt fenn, ebből 24 található Magyarországon. Hatása a nyelvre és a magyar szellemi életre felmérhetetlen
- Szenci Molnár Albert (1574-1634) 1607-ben megjelent **Zsoltároskönyve** a 16. századi zsoltárfordítások betetőzése: a 150 bibliai zsoltárt 130 dallamra és kb. ugyanannyi versformára hangszerelte, nem kis költői tehetséggel. Nemzedékek tanultak meg énekelni az ő dallamain, a református istentiszteleteken ma is az ő művei szólnak

Balassi Bálint

- **Balassi Bálint** (1554-1594) Zólyom várában született (fent), arisztokrata családban. Bornemisza Péter volt a nevelője. A reneszánsz kultúrával Báthory István fejedelem gyulafehérvári és krakkói udvarában ismerkedett meg. A családi vagyon csak kis részéhez fért hozzá (Lipótújvár)
- Élete nagy részét a török elleni hadakozás töltötte ki. Egerben, Érsekújvárott is katonáskodott huszárhadnagyként. Esztergom ostromakor egy puszkagolyó mindkét combját összeroncsolta. Ebbe halt bele

Jelleme, helye irodalmunkban

- **Balassi ízig-vérig reneszánsz személyiség volt**, nagy műveltségű, ugyanakkor indulatos ember. Életrajzírója és követője, Rimay János szerint más bűne nem volt, csak „a harag és a bujaság”
- A reneszánsz költészet európai rangú klasszikusaként 3 témakörben alkotott:
 - **Szerelem** (balra legnagyobb szerelme, Losonczy Anna, mellette felesége, Dobó Krisztina látható)
 - **Vitézség** (csak néhány ilyen verse van, de mindegyik remekmű)
 - **Isten** (Személyes kapcsolatban van vele, s főként a büntudat viszi hozzá)

A „maga kezével írott könyv”, a Balassi-kódex

- Balassi **költészetének javarészét** egy kézzel írott kódex, a **Balassi-kódex őrizte meg**. Ez csak 1874-ben került elő a zólyomradványi könyvtárból. Bevezetőjében a szerző azt állítja: a költő „maga kezével írott könyvét” követte „szórul szóra” – valószínűleg maga Balassi írta
- A Balassi-kódex kétszer 33 verset tartalmaz: az első rész a házassága előtt írt szerelemi és vitézi énekeit, a második a házassága utáni költeményeket: mindenekelőtt a **Júlia-ciklust**
- **A kódex Balassi lírai önéletrajzának tekinthető**, amely minden bizonnyal kiegészült volna további 33 verssel, az istenes versekkel, amelyeket a költő eredetileg külön jegyzett föl
- Balassi tehát **tudatosan megkomponált versgyűjteményt akart létrehozni**, amely a bevezetővel együtt 100 költeményből áll, és három 33 darabból álló ciklusra tagolódik: kettő főként szerelmes, egy istenes verseket tartalmaz

Két Júlia-vers

- A **Júlia-ciklus** már elkészült a Balassi-kódexben. **Ihletője Losonczy Anna**, aki egyszer már a kedvese volt (1578-79: Anna-versek). 1588-ban újra ostromolni kezdi, szeretné feleségül venni a gazdag özvegyet, de az visszautasítja. **A szerelem történetét mutatják be az összekötő szöveggel is egybekapcsolt versek** a reménytől a reménytelenségig. Ez irodalmunk első versciklusa.
- Udvarló vers, szerelmi dal a **Hogy Júliára talál, így köszöne neki**. Három részre tagolható. Az első strófában köszönti a kedvest, a második egységben (2-5. szakasz) metaforák halmozásával fejezi ki szerelmének nagyságát. Szinte minden Júliába sűrűsödik, ami fontos a reneszánsz költő számára: a lelki értékek, a test, és a természet szépségei... Az utolsó versszak a vallomás fogadtatását rögzíti. Júlia megmosolyogja a rajongó költőt. Ez a gesztus is érzékelteti, hogy a költő sokat merített a lovaglírából
- Szerelmének nagyságáról vall **Az ő szerelmének örök és maradandó voltáról** is. Érzéseit egy nagyszabású ellentéttel érzékelteti: a változás és mulandóság érzékletes és eredeti képei állnak szemben a szerelem állandóságával

Két vitézi vers

- **Búcsúvers, egyúttal elégia az Ó én édes hazám...** kezdetű. A szomorúság oka, hogy el kell hagynia hazáját, amelyet először nevez édesnek irodalmunkban...
- Mitől vesz búcsút? Az egri vitézektől, akiket példaképnek tekint („végeknek tüköri”), a lovaktól, társaitól, a tájtól, a nőktől, s külön „szerelmes ellenségétől”, azaz Júliától
- Végül verseiről beszél. Elégetésük költői kép, arra utal, hogy nem hozták meg neki Júlia szerelmét

- Egy általa alkotott gazdag ritmikájú és rímelésű ütemhangsúlyos versszakban, **Balassi-strófában íródott az Egy katonaének című óda.** A végvári vitézeket a magyar reneszánsz embereszményévé emeli itt
- A reneszánsz harmóniaigénye határozza meg a **kompozíciót**. Három pillérre épül: az első, az ötödik és a kilencedik strófára. Itt értékeli a vitézeket, akik a hírnévért és tisztességért vállalják a megpróbáltatásokat
- A 2-4. és a 6-8. versszak jeleneteket mutat be a vitézek életéből. A második komorabb, a halállal zárul

Adj már csendességet

- A költemény hasonlít a bűnbánó zsoltárokhoz, de a költő egyénivé formálja a közösségi élményt. Nem egy közösség tagjaként, hanem **magánemberként áll szemben Istennel**; közvetlenül hozzá fordul. **Lelki békességért könyörög**, hogy az élet (és a halál) elviselhető legyen számára.
- **Szerkezetileg három egységre tagolható**: a két első és a két utolsó strófában könyörög, a 3-6. versszakban érvel a beszélő

- Ennek során egy pillanatra mintha a hite is meginogna, de elérkezik a megnyugváshoz: a végtelen Szeretetet a végtelen Igazságossággal egyesítő Isten szükségszerűen megkegyelmez annak, aki őszintén megbánja a bűneit
- Figyelemre méltó a stílus szépsége, **a képalakítás eredetisége** is; az első két strófában főként a sűrűn sorjázó igék fokozzák föl a drámaiságot. Az utolsó kettőben pedig az abszolút metaforák érzékeltetik a megnyugvást (kar, marok, szárny).